

hours of lectures, 14 hours of practical classes and 46 hours of independent work of students. View the final control is examination. The content of the discipline «Social and Medical Care Patronage» includes questions about the care of incurable patients and patients with different types of pathologies.

Originality. We believe that such saturation with medical knowledge is necessary for future bachelors of social work in order to be ready for the coordinated work of a multidisciplinary team composed of hospice and helping medical professionals in matters of teaching and counseling patients and their relatives.

Conclusion. Thus, in the process of studying the discipline "Social and Medical Care Patronage" future social workers master the methods and techniques of socio-medical work with different clients, either healthy and sick people (including incurable). But in order to develop at least the basic level of readiness of students to provide palliative care service, it is also important to provide them with an opportunity to consolidate and improve their knowledge with a corresponding manufacturing practice.

Keywords: *palliative help, hospice, social services of palliative care, palliative care, incurable patients, nursing, social and medical care, social and medical work.*

УДК 378:06.044.5:338.48

Польова Л. В., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри готельно-ресторанної та
курортної справи Інституту туризму «ДВНЗ
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника»

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГОТЕЛЬНІЙ ІНДУСТРІЇ

Акцентовано увагу на необхідності вивчення проблем підготовки фахівців готельної індустрії як чинника розвитку туризму. Визнано основні прорахунки в організації професійної освіти туристичної сфери в Україні та узагальнено позитивний досвід вищих навчальних закладів, які є членами Європейського Союзу.

Наголошено, що професійна підготовка фахівців готельної індустрії в умовах ринкового середовища має здійснюватися на основі застосування компетентнісного підходу з обґрунтуванням відповідних освітніх цілей. Доведено, що якщо професійна підготовка фахівців готельної індустрії відповідатиме цим критеріям, то фахівці будуть конкурентоспроможними на світовому ринку праці.

Показано, що основними принципами системи професійного навчання фахівців готельної індустрії у країнах ЄС є: цілісність, відкритість, доступність, гнучкість, проникливість, самоорганізованість, порівнювальність отриманих кваліфікацій і можливість їх доповнення. Аргументовано, що фахівці з ЄС відповідають європейським стандартам і мають зовсім інший стиль роботи. Про це знають інвестори і саме це стає бар'єром для інвестицій.

Подано об'єктивну оцінку сучасного стану і визначено перспективи розвитку професійної освіти в Україні. Прогнозовано подальше дослідження проблеми підготовки фахівців готельної індустрії, що передбачає пошук шляхів упровадження здобутого досвіду в умовах сучасної професійної діяльності, а також змісту, форм і методів підготовки фахівців вищих навчальних закладів країн ЄС.

Ключові слова: *професійна підготовка, компетентнісний підхід, освіта, фахівці, готельна індустрія, галузі обслуговування, чинники розвитку.*

Постановка проблеми. В умовах зростання ролі знань і технологій у житті суспільства все більшого значення надається оновленню професійної освіти. Одночасно суспільні зміни і модернізація освіти зумовлюють нові вимоги до якості підготовки фахівців у готельній індустрії. Усесвітня туристична організація та

міжнародні конференції з туризму (1991–2015 рр.) неодноразово підтверджують, що постійне вдосконалення компетентності представників туристичної діяльності та професійна підготовка необхідні не лише вузьким фахівцям готельно-туристичного комплексу, але й суспільству в цілому.

Професійна підготовка фахівців готельної індустрії в умовах ринкового середовища має здійснюватися на основі застосування компетентнісного підходу з обґрунтуванням відповідних освітніх цілей. Насамперед, це оновлення змісту, форм, методів і засобів навчання, удосконалення навчально-виховної діяльності, що спрямована на формування ринкових цінностей, конкурентоспроможність фахівця на сучасному ринку праці, його адаптацію в оновлених умовах діяльності, готовність до розв'язання реальних професійних завдань. Якщо професійна підготовка фахівців готельної індустрії відповідатиме цим критеріям, тоді вони будуть конкурентоспроможними на світовому ринку праці.

В Україні розв'язання окреслених завдань гальмується застарілою нормативно-правовою базою, що побудована на радянських підходах до планової економіки, характеризується недооцінкою ролі системи професійної освіти в умовах ринкової економіки, незадовільним фінансуванням, не сформованістю державницького мислення в багатьох керівників органів державної влади й управління. У цьому контексті особлива увага науковців приділяється з'ясуванню проблем підготовки майбутніх фахівців готельної індустрії.

Критичний аналіз досвіду країн Європейського Союзу дасть змогу оптимізувати процес професійної підготовки фахівців галузі обслуговування в Україні. У цьому контексті значний інтерес становить досвід, де туристична галузь і туристична освіта мають багатолітні традиції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Праці вітчизняних і зарубіжних дослідників проблем професійної освіти А. М. Алексюка, С. У. Гончаренка, І. А. Зязюна, Н. В. Кузьміної, Ю. М. Кулюткіна, Н. Г. Ничкало, О. Я. Савченко, Б. М. Теплова, М. Д. Ярмаченка та ін. свідчать, що компетентнісний підхід при професійній підготовці фахівців сфери обслуговування на сьогоднішній день має стати пріоритетним.

Прагнучи об'єктивно оцінити сучасний стан і визначити перспективи розвитку професійної освіти в Україні, маємо визнати, що міцні стереотипи (коріння яких сягають радянської доби), несистемні зміни, нові підходи, які не забезпечені законодавчо, прагнення негайно одержати високі результати й водночас відсутність необхідного фінансового забезпечення – усе це породжує нові нерозв'язні проблеми й унеможливорює реалізацію компетентнісного підходу при підготовці кваліфікованих фахівців готельної індустрії.

Мета статті полягає в аналізі проблеми підготовки фахівців готельної індустрії.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи дослідження вчених, можна зробити висновок, що даній проблемі приділяється багато уваги, бо професійна підготовка фахівців готельної індустрії спрямована в майбутнє, тому перед нею постає багато завдань, у результаті яких вона має вдосконалитися. Так, питання підготовки сучасного персоналу в державах ЄС вирішується на найвищому політичному рівні, оскільки вони є складовою загальноєвропейської стратегії зайнятості й економічного розвитку. Розроблені стратегії та прийняті рішення спираються на реальний досвід, традиції й потенціал національних освітніх систем держав – членів Європейського Союзу. Наголосимо, що ці документи не припускають уніфікації систем професійної підготовки фахівців готельної індустрії, позбавлення їх національної самобутності. Це дуже важливий аспект, оскільки жодне політичне рішення не може реалізуватися, якщо воно не відповідає як реальним потребам, так і можливостям, наявним ресурсам країн-членів ЄС.

Спрямованість України до прийняття вимог ЄС потребує розроблення нових комплексних підходів до професійної підготовки фахівців готельної індустрії, які здатні забезпечити сталий розвиток туристичної галузі. Нинішня криза освітньої системи пов'язана з тим, що, будучи за своєю природою явищем консервативним, освіта у своєму розвитку відстає від динамічного суспільного розвитку. При цьому випускники навчальних закладів, зустрівшись із викликами вільного ринку, часто відчують розгубленість, труднощі в розв'язанні професійних і життєвих проблем.

Зміст, методи і форми здобуття будь-якої професійної освіти завжди відображають характеристики конкретної галузі професійної діяльності. Оскільки професійна діяльність «замовляє» фахівця, рівень його теоретичної і практичної підготовки, професійні та особисті якості, тому логічно спочатку звернутися до визначення базових і систематизуючих елементів. Адже, щоб підготувати фахівця готельної індустрії, слід урахувати всі соціально-економічні аспекти – як позитивні, так і негативні.

Компетентнісний підхід орієнтує на кінцевий результат освітнього процесу, спрямовується на формування в майбутнього фахівця готельної індустрії готовності ефективно використовувати потенційні можливості для досягнення поставленої мети. Компетентність характеризує ступінь включення в активну професійну діяльність, здатність ефективно розв'язувати конкретну ситуацію, мобілізуючи при цьому знання, уміння, досвід, поведінкові відносини і цінності. Компетентність виступає основним поняттям, оскільки у своєму змісті відображає різні складники освіти.

У процесі підготовки фахівців готельної індустрії важливе місце повинні займати гуманістичні цінності. Фахівець гуманістичного складу, з високим почуттям відповідальності може надихати інших, займати керівні посади, згідно з гаслом «нині шукають – особистість», а саме – людину широкого профілю.

Одним із суттєвих орієнтирів сучасної професійної підготовки фахівця, як наголошує Г. С. Сухобська, має стати психологічна перебудова стереотипу дій особистості, її мислення і механізмів самореалізації. У зв'язку з цим, Г. С. Сухобська підкреслює значення таких чинників активізації суб'єктивної діяльності:

- самореалізація майбутнього фахівця як особистості, суб'єкта діяльності, індивідуальності;
- співпричетність майбутнього фахівця до навколишнього середовища через «прийняття» на себе певної позиції і ролі, «утілення» себе в реальність і т. ін.;
- еволюція запитів і потреб майбутнього фахівця в самопізнанні;
- розвиток рефлексивних здібностей, які б дозволяли вихід людини в мегапозицію по відношенню до власного досвіду, розуміння й усвідомлення свого навчального і професійного зростання;
- самоосвіта і самонавчання як здатність особистості регулювати свої стосунки з зовнішнім світом у процесі самостійного засвоєння нових знань [1].

У цілому стратегія побудови навчальних програм нового покоління повинна базуватися на логіці поетапного розвитку компетентностей: від розуміння комплексу знань до їх спрямованості на розв'язання типових професійних завдань, до вільного вираження свого розуміння й оволодіння способами діяльності, здатності вирішувати інноваційні завдання в рамках своєї професії.

Як справедливо стверджує Л. В. Сакун, існують три аспекти підготовки фахівців, що є важливими для сфери туризму, а саме: фундаментальне навчання (знання), що відповідає за отримання знань згідно з навчальним планом спеціальності; практичне навчання (знання як робити), що регламентує необхідні для даної спеціалізації навички; особисті здібності (знати як бути і як себе вести), що відображають особисті якості фахівця.

Професійна підготовка персоналу не обмежується нині засвоєнням теоретичних курсів чи закріпленням практичних навичок. Набагато важливішою для майбутнього персоналу є креативна складова навчальних процесів, яка дозволяє формувати інноваційність мислення, залучати до теоретичних узагальнень, дослідницької роботи. При цьому підготовка персоналу повинна орієнтуватися на життєві й трудові цінності.

Грунтовними для розбудови сучасної професійної туристичної освіти є праці Н. А. Фоменко, яка здійснила спробу розв'язати проблему стандартизації вищої освіти на теоретико-методичному рівні, показати її в історичному плані і в сучасному становищі, у взаємодії і взаємозумовленості з іншими суспільними системами, схарактеризувати світовий досвід стандартизації галузевої освіти, визначити концептуальні засади розроблення стандартів галузевої освіти за різними освітньо-кваліфікаційними рівнями підготовки фахівців у галузі туризму [2]. Хоча вчена не акцентує увагу на комплексному підході до вироблення стандартів туристичної освіти, але серед основоположних принципів побудови системи туристичної освіти вона виділяє комплексне ефективне використання науково-педагогічного, навчально-методичного та матеріально-технічного потенціалу системи туристичної освіти [там само].

Зокрема фахівцям готельної індустрії повинна бути притаманна управлінська компетентність, що дає змогу брати участь у прийнятті рішень або самостійно вирішувати певні питання завдяки наявності відповідних знань і навичок. Також інноваційні ситуації вимагають таких нових якостей управлінського персоналу, як цілеспрямованість, інформаційна відкритість, компетентність і системність мислення, креативність, оперативність. Формування інноваційних фахівців готельної індустрії має ґрунтуватися на вмінні самостійно генерувати інновації у процесі трудової діяльності, і бути відкритим до всього нового, оцінювати і впливати на зовнішнє середовище, переймати досвід інших підприємств, і на основі всього цього вміти обґрунтувати перспективи розвитку свого підприємства.

Також підготовка фахівців готельної індустрії повинна базуватися на концепції неперервної освіти, яка передбачає формування й розвиток навичок, компетенцій упродовж усього навчально-трудоного віку. Протягом тривалого трудового шляху персонал повинен постійно підвищувати власну кваліфікацію. Цікавим у цій сфері є досвід Польщі та Швеції, де діє загальнодержавна система неперервної освіти, згідно з якою період навчання не обмежується віком, а людина поєднує роботу з навчанням до завершення трудової діяльності.

Країни, що активно займаються розбудовою готельної індустрії (Швейцарія, Ірландія, Великобританія, Канада, Франція, Чехія), розробляють свої системи туристичної освіти, які б відповідали вимогам сучасності. Фахівцям готельної індустрії пропонуються різні програми навчання, що дають можливість отримати диплом бакалавра, магістра і диплом післядипломної освіти, що, у свою чергу, забезпечує принцип неперервності навчання.

Також одна з головних особливостей професійної підготовки фахівців готельної індустрії у країнах ЄС – це її зв'язок із життям, з конкретними особливостями майбутньої діяльності. Тому шлях розвитку вищої освіти – це бажання наблизити теоретичну підготовку до практичної. Адже практика має велике значення, оскільки дозволяє: чергувати розумову працю з фізичною діяльністю; позитивно налаштуватися на працю; перевіряти (підтверджувати) засвоєні знання; тренувати різні аналізатори.

У зв'язку з цим, підготовка фахівців готельної індустрії не обмежується нині засвоєнням теоретичних курсів чи закріпленням практичних навичок. Набагато важливішою для майбутнього персоналу є креативна складова навчальних процесів, що дозволяє формувати інноваційність мислення, залучати до теоретичних узагальнень, дослідницької роботи. Підготовка фахівців готельної індустрії повинна орієнтуватися на життєві й трудові цінності.

Основними принципами системи професійного навчання фахівців готельної індустрії у країнах ЄС є: цілісність, відкритість, доступність, гнучкість, проникливість, самоорганізованість, порівнювальність отриманих кваліфікацій і можливість їх доповнення. Фахівці з ЄС відповідають європейським стандартам і мають зовсім інший стиль роботи. Про це знають інвестори і саме це стає бар'єром для інвестицій.

Практичні вміння й навички фахівців готельної індустрії виступають визначальним чинником забезпечення їхньої конкурентоздатності на ринку праці. Незаперечним є той факт, що практична підготовка здійснюється в тісному зв'язку з теоретичною впродовж навчальних занять у вищій школі, коли студенти під керівництвом викладачів пізнають ази професійної діяльності. Однак тільки у процесі практики студенти можуть застосовувати набуті знання та крок за кроком розвивати свою професійну майстерність.

Особливо гостро стоїть питання практики для випускників ОКР «Спеціаліст», адже саме фахівцям даного рівня належить займатися професійною діяльністю на первинних посадах одразу після закінчення вищого навчального закладу і розв'язувати складні завдання та виробничі проблеми в туристичній сфері. У контексті вищезазначеного основною формою навчання повинна стати тривала праця на підприємствах готельної галузі під час виробничої і переддипломної практик, яка забезпечить перший досвід роботи за фахом.

Вивчення досвіду підготовки фахівців готельної індустрії в університетах за кордоном засвідчує, що значну частину в такій підготовці займає практика (у закордонних закладах освіти не менше, ніж 50% загальної навчальної підготовки, відводиться на практичну підготовку), що для української системи підготовки є проблемою.

Зміни в підходах до підготовки фахівців готельної індустрії відбулися також і на вітчизняних теренах. Освітньо-професійною програмою підготовки ОКР «Спеціаліст» галузі знань 1401 «Сфера обслуговування» визначено нормативну частину змісту підготовки, що укладена на основі дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної, професійної та практичної підготовки. За кількістю передбачених кредитів ЄКТС на вивчення навчальних дисциплін обох циклів переважає практика, при цьому на виробничу практику відводиться 9 кредитів, а на переддипломну – 3 кредити, що складає 12 кредитів у порівнянні з 6 кредитами циклу I та 7,5 кредитами теоретичної підготовки циклу II.

Стажування студентів в Україні переважно відбувається при готелях радянського типу, що призупиняє і відлякує студентів від роботи в готельній сфері. Також існує недовіра власників готелів до студентів без досвіду, а світова практика підготовки фахівців сфери обслуговування вимагає, щоб стажер послідовно пройшов усі робочі посади в готелі, що має відчутно позначитися на професійному досвіді.

Наше завдання, окрім того, щоб дати фахові знання, полягає в тому, щоб навчити студента дивитися на все, що відбувається, очима клієнта. Тільки тоді можна досягти успіху. Поставивши себе на місце клієнта, можна знайти вихід навіть із нестандартної ситуації. Нагадаємо, що в 2013 році набрав чинності Закон України «Про зайнятість населення», який забезпечує законодавче врегулювання деяких проблемних питань практичної підготовки студентів і працевлаштування випускників. Стаття 29 даного Закону закріплює право студентів випускних курсів ВНЗ проходити стажування відповідно до спеціальності, за якою здобувається освіта, на підприємствах, в установах та організаціях, незалежно від форм власності, терміном до 6 місяців. При цьому роботодавець повинен вносити до трудової книжки студента запис про проходження стажування. Даний запис засвідчуватиме набуття певного досвіду роботи, що необхідний для працевлаштування молодого фахівця.

Як бачимо, в Україні як на державному, так і на освітньому рівнях здійснюються заходи з удосконалення практичної підготовки майбутніх фахівців сфери обслуговування, як запорука їхньої конкурентоздатності на ринку праці. При цьому проблемними аспектами залишається забезпечення студентів відповідними об'єктами практики та включення їх у всі види професійної діяльності.

Уважаємо, що серед пріоритетних напрямів модернізації форм організації педагогічного процесу у вищих навчальних закладах України, які готують фахівців готельної індустрії, значне місце належить упровадженню дистанційного навчання, яке широко використовується у світі з середини минулого століття. На думку Н. А. Фоменко, дана технологія навчання забезпечує вирішення ряду вагомих соціально-економічних завдань, з-поміж яких: підвищення освітнянського рівня населення; розширення доступу до вищих освітньо-кваліфікаційних рівнів; оптимізація післядипломної освіти [1].

Разом із цим, дистанційне навчання сприяє зростанню чисельності студентів, які поєднують навчання з трудовою діяльністю і вирізняються специфікою організації та взаємодії як викладачів і студентів, так і студентів між собою. Дана технологія характеризується різноманітністю засобів, серед яких переважають комп'ютерні та інформаційні системи, супутникові системи зв'язку, навчальне і кабельне телебачення, відеокасети, диски, глобальні й регіональні мережі. Власне підготовка майбутніх фахівців готельної індустрії в системі дистанційної освіти в режимі он-лайн представляє значний інтерес на сучасному етапі модернізації вітчизняної вищої школи.

Висновки. Підсумовуючи сказане, можна зробити висновок про те, що в професійно-педагогічній діяльності викладача вищої школи нині відбувається зміщення акцентів. Якщо раніше викладач виступав у ролі режисера навчального процесу, то тепер режисера закладена у зміст навчального матеріалу.

Відповідність змісту навчання вимогам майбутньої професійної діяльності, зв'язок навчання з виробничою практикою, навчання на робочому місці, узаємозв'язок теоретичних курсів із практичними предметами, тривале стажування на робочих місцях під час навчання у виші – ось те, що формує основу компетентнісного підходу при підготовці фахівців туризму в країнах ЄС.

Перспективи подальших досліджень. Ця стаття не вичерпує всіх проблем професійної підготовки фахівців готельної індустрії, а лише підкреслює необхідність її подальшого розроблення, зокрема вдосконалення освітніх технологій і стратегій у діяльності викладачів вищих навчальних закладів, використання технологій позитивного вирішення суперечностей у навчальному процесі. Подальше дослідження проблеми підготовки фахівців готельної індустрії передбачає пошук шляхів упровадження здобутого досвіду в умовах сучасної професійної діяльності, а також змісту, форм і методів підготовки фахівців вищих навчальних закладів країн ЄС.

Список використаної літератури

1. Сухобская Г. С. Психологические аспекты в деятельности социального работника как андрагога / Г. С. Сухобская // Социальный работник как андрагог. – Иркутск – СПб. : ИОВ РАО, 2001. – С. 36–75.
2. Фоменко Н. А. Педагогіка вищої школи : методологія, стандартизація туристської освіти : навч. посібник / Н. А. Фоменко. – К. : Слово, 2005. – 216 с.
3. Бебик В. М. Болонський процес : перспективи і розвиток у контексті інтеграції України в Європейський простір вищої школи : монографія / за ред. В. М. Бебика. – К. : МАУП, 2004. – 200 с.
4. Воино-Данчишина О. Вища школа України перед вимогами ХХІ ст. / О. Воино-Данчишина // Вища освіта України. – 2006. – № 3. – С. 111.
5. Добрянський І. Вища освіта України : європейський вимір (аспект доступності) / І. Добрянський // Рідна школа. – 2005. – № 9–10. – С. 12–16.
6. Александрова А. Ю. Международный туризм : учебник / А. Ю. Александрова. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 470 с.

7. Durlik I. Propozycje rozwiązań w edukacji menedżerskiej w uczelniach technicznych, [w:] Restrukturyzacja wyższych studiów menedżerskich w Polsce w aspekcie wymagań Wspólnoty Europejskiej, red. B. Garbacik, Wydawca : Wydział Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 1998. – S. 162–179.
8. Penc J. Strategiczny system zarządzania. Holistyczne myślenie o przyszłości. Formułowanie myśli i strategii. Pobudzanie innowacyjności i kreatywności. Tworzenie systemu troski o klienta / J. Penc. - Agencja Wydawnicza „Placet”, Warszawa 2001. – 440 s.
9. Stonert J.A., Wankel Ch. Kierowanie / J.A Stonert, Ch. Wankel. – Warszawa 1992. – 320 S.
10. Karczmarczyk K., Lachiewicz S. Kierownicy w procesie zmian, Wydawnictwo : Przedsiębiorstwo Specjalne „Absolwent” / K. Karczmarczyk, S. Lachiewicz. – Łódź 1993. – 113 s

References

1. Suhobskaya, G. S. (2001). The Psychological aspects in activity of the social workman as andragog. Social workman as andragog. Irkutsk - Spb. : IOV PARADISE, 36-75 (in Russ.)
2. Fomenko, N. A. (2005). Pedagogika high school : methodology, standardization of the tourist formation : scholastic allowance. Kyiv : Word, 216 (in Ukr.)
3. Bebiuk, V. M. (2004). Bolonskiy process : prospects and development in context of the integrations of the Ukraine in European space of the high school : monograph / under red. V. M. Bebiuka. Kyiv : MAUP, 200 (in Ukr.)
4. Woino-Danchishina, O. (2006). High school of the Ukraine before requirements HH_ v. Higher education Ukrainy (Vizha osvita Ukraini), № 3, 111 (in Ukr.)
5. Dobryanskiy, I. (2005). Higher education of the Ukraine : European vector (the aspect to accessibility). Uniting shkola (Ridna shkola), № 9-10, 12-16 (in Ukr.)
6. Aleksandrova, A. YU. (2002). International tourism : textbook. Moscow : Aspect Press, 470 (in Russ.)
7. Durlik I. Propozycje rozwiązań w edukacji menedżerskiej w uczelniach technicznych, [w:] Restrukturyzacja wyższych studiów menedżerskich w Polsce w aspekcie wymagań Wspólnoty Europejskiej, red. B. Garbacik, Wydawca : Wydział Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej, Gdańsk 1998. – S. 162–179 (in Polish)
8. Penc J. Strategiczny system zarządzania. Holistyczne myślenie o przyszłości. Formułowanie myśli i strategii. Pobudzanie innowacyjności i kreatywności. Tworzenie systemu troski o klienta / J. Penc. - Agencja Wydawnicza «Placet», Warszawa 2001. – 440 s. (in Polish)
9. Stonert J.A., Wankel Ch. Kierowanie / J.A Stonert, Ch. Wankel. – Warszawa 1992. – 320 S. (in Polish)
10. Karczmarczyk K., Lachiewicz S. Kierownicy w procesie zmian, Wydawnictwo : Przedsiębiorstwo Specjalne «Absolwent» / K. Karczmarczyk, S. Lachiewicz. – Łódź 1993. – 113 s (in Polish)

*Одержано редакцією 18.05.2015
Прийнято до публікації 25.05.2015*

Abstract. Polyova L. V. Problems of training of specialists of the hotel industry.

Introduction. The article refers to the need to study the problems of training of specialists of the hotel industry as a factor of tourism development. Analyzing researches of scientists, we can conclude that this issue is given a lot of attention for training of professional tourism industry – a profession of the future, is facing many challenges as a result of which it has perfected. After a professional training in a market environment should be carried out on the basis of competent approach with justification of appropriate educational goals Recognized as major flaws in the organization of professional education of the tourism sector in Ukraine; generalized positive experience of higher education institutions that are members of the European Union. The contents of the training requirements of future professional activity, the link training with work experience, training in the workplace, the relationship of theoretical courses with practical subjects, continuous training in the workplace during training in high school is what forms the basis of competent approach in the training of tourism in the EU.

Purpose. To analyse the problem of training of specialists of the hotel industry.

Methods. Benchmark analysis is used.

Results. In the training of hotel industry humanistic values should occupy an important place. Specialist with humanistic composition, with a high sense of responsibility can inspire others to take leadership positions, according to the slogan «today are looking for – personality».

Our task than to give expertise - should teach students to look at everything that happens eyes of the customer. Only then can we succeed. Putting yourself in the client can not find a way out standard situation. And so the fundamental principles of professional training of professionals of the hotel industry in the EU are: integrity, openness, accessibility, flexibility, insight, self-organization. Experts

from the EU meet European standards and have a completely different style of work. This is known investors and this is a barrier to investment. Further study of the problem of training of specialist of hotel industry provides searching for the ways of introducing the got experience in condition of modern professional activity and use the contents, forms and methods of training specialist in high educational institutions of the countries of the European Alliance.

Conclusion. This article does not dip out all problems of professional training of specialists of hotel industry, and only underlines the necessity of it subsequent development, in particular perfection of educational technologies and strategies in activity of teachers of higher educational establishments, use of technologies of positive decision of contradictions, in an educational process. Subsequent research of problem of training of specialists of hotel industry is foreseen by the search of ways of introduction of the obtained experience in the conditions of modern professional activity and introduction of maintenance, forms and methods of training of specialists of higher educational establishments of countries of EU.

Key words: *professional training, competention approach, education, professionals, service industry, sphere service, factors of development.*

УДК 371.134: 811.1/.2 + 81'24 (045)

Рацул О. А., доцент кафедри соціальної педагогіки та психології факультету педагогіки та психології Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, кандидат педагогічних наук

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНСТАТУВАЛЬНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ З ВИЯВЛЕННЯ КОМПОНЕНТІВ РІВНІВ СИСТЕМНОГО РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

Презентовано результати статистичного аналізу результатів констатувального експерименту з виявлення рівнів системного розвитку інформаційної культури майбутніх соціальних педагогів. Висвітлено добір комплексу діагностичних процедур для виявлення рівнів системного розвитку інформаційної культури майбутніх соціальних педагогів. Крім того, відбито послідовність проведення дослідження із використанням добраних діагностичних процедур.

Ключові слова: *експериментальна робота, констатувальний експеримент, анкетування, статистичний аналіз, інформаційна культура, навчальний процес, контрольна група, експериментальна група.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства спостерігається суттєвий вплив на нього інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що використовуються в усіх сферах людської діяльності. Вони сприяють забезпеченню поширення інформаційних потоків у суспільстві, що має своїм наслідком утворення глобального інформаційного простору. Комп'ютеризація навчання є невід'ємною та важливою частиною цих процесів.

Діапазон використання комп'ютера в освітньому процесі є досить широким й охоплює ті сфери, які пов'язані безпосередньо з навчанням. Він варіюється від тестування майбутніх соціальних педагогів, обліку їхньої успішності, ведення характеристик аж до гри. У навчальному процесі комп'ютер може бути як об'єктом вивчення, так і засобом навчання, тобто можливі два напрями комп'ютеризації навчання. Перший напрям передбачає засвоєння знань, навичок і вмій, сприяє усвідомленню можливостей комп'ютера, а також його використання при розв'язанні різноманітних завдань, іншими